

Njemu je lepo ispod cveća
u koje nikada neću ući,
ispod korenja crvene moje pšenice.
Njemu je lepo dok proleća
bolju pred vratima naše kuće.

Pevaju školjke neba
i davne kapi bilja.
Zlatne vodenice melju ugalj
za moji videlicu, za moje lice.

Njemu je lepo u kalemu,
u jabuci svanuloj pre boli.

Ostrvima između zrenja
po jedna igra zreva.
Deca, nestasni zraci
u vatru skači gola.

Njemu je lepo zaspalom
između rečenica bilja
i zore ušle u moj jezik.

LOVCI 199959559

Ukradu mi reč i podu u šumu,
u noć što se osipa povrh zvezda
i povrh moje budućnosti raspete na
šumu

Ukradu mi trag do gnezda
jedne zveri, jedne pitome bojkice
i jedne rumenkaste glave
na bregu prirodu što osvetljava,
pod bregom vrelte nigrine
mraka što pretvara u školjke.

Ukradu mi dete sa jeziku,
britkog andela sa prstiju
i podu u šumu,
i podu ispod javo,
i podu do mrtvog bika
u pamćenju šume što spava.
Ja, zemljo moja, bistriju
bolest vidim od svoje kretnje.
Ja, nedeljo moja, mutan
ostajem
u prostoru koji napuštaš.

IZ DNEVNIKA O OCIMA

Pod noktima mi svetli ugalj,
trava koja odlazi u buduću boju,
svitac bačen u gusti miris zemlje,
požar večno mladi u bolan,
grad razrušen ljubavlju istorije,

IZ DNEVNIKA

O OČIMA

svetozar baltić

kiša prestikana sa zadnje zverde
iznad otvorene rane neba.
Pod noktima mi zavicačni običaj
cveća i lepi mostovi sunca,
violina zapeta u ponoc,
vidarica reku krenulih gore
uz tesnicu moje slobode,
tragični deo pesme
koju mi je majka uz vreteno pevala.

Pod noktima mi karta prostora
srastlog sa sloganovima sna
iz kog ćemo se, slavuj moji,
sa ubojitim poljupcima vratiti
mračni i nepristupačni
kao andeli.

Pucaju seljaci u nebo iznad glave,
ljubavni beže tragom vrelog sveta.
Bolest moja vrhom cveta šeta
dok se sat raspara brdom bude strave.

Mirišu snovi, dečaci, stražarnice
neba. Rekom mostovi izvorima jure.
Proljeću prostori kroz prsten ptice,
kroz tanki blesak u ušima bure.

Pucaju žita u čelo moga oca
kozica po zvezda tamnog zelenila.
Nevidljivi psi glodu senku koca
oko kog se pustos obavila.

Tuku li nas to svetle izmaglice,
čula mirava krenulih po rudu,

Ono što je zajedničko za sociologiju saznanja i za sociologiju masovnih komunikacija na planu istraživanja ogleda se u tome što se obe discipline bave međusobnim dejstvima društvene strukture i komunikacijom. Mada su obe sociološke discipline specijalno posvećivale pažnju izučavanju među-dejstva ideja i društvene strukture, svaka od njih im posebno žarište.

Sociologija saznanja razvila se u Evropi a sociologija masovnih komunikacija u Americi. Međutim, ova obolezja ne trebaju bukvично shvatiti. U Americi je Charles Beard bio drugo vremena eksponent nastale verzije sociologije saznanja, kao što je Paul Lazarsfeld, na primer, spravio nisku svoja nagnjanja istraživanju o masovnim komunikacijama u Beetu.

Sociologija saznanja razvijala se u globalni teoretičari. Oni su kroz tretiranje značajnih problema izvodili spekulativne i impresionističke zaključke. Sociolozi saznanja bili su medju onima koji džizu stavu na kojoj piše: „Mi ne znamo da je ono što kažemo istinito, ali je bar značajno.“

Nasuprot sociologizmu saznanja sociolog i psiholog kćit će se bave izučavanjem javnog mnjenja i masovnih komunikacija najčešće se nađaju u suprotnom taboru. I taboru empiričara i imaju drukčiji motto: „Mi ne znamo da je ono što kažemo načinito, ali je bar istinito. U stvaru, kod empiričara naglasak je lečao na sakupljanju podataka koji se odnose na opštu predmet. Mada ovi podaci imaju bitnog značaja kao dokaz, oni su takođe značajni za diskusiju. Ali do sada se pridavao malo pažnje ovim podacima i njihovom značaju za teorijske probleme. R. K. Merton ističe da je gomilanje praktičnih obaveštaja zabunom shvaćeno kao sakupljanje načinito na važnih zapažanja.“

Uprkos različitim orijentacijama u pristupu društvenoj stvarnosti koja se ogleda u teorijskoj i empirijskoj usmerenosti, postoji zajednički „predmet istraživanja“

koji je uslovljen temu povezanosti sociologije saznanja i sociologije masovnih komunikacija. U stvari, oblast zajedničkog istraživanja obe discipline usmeren je na odnos društvene strukture i ideja, vrednosti i shvatavanja.

Koja se osnovni problemi na istraživačkom planu postavljaju obema disciplinama i kako se rezultati njihovih dostignuća mogu koristiti?

Pri svega, sociologija masovnih komunikacija bavi se problemima „odašiljaoca“ određenih vesti, „kanalima“ kojima se prenose ove vesti u „primaocima“ tj. publikom na koju se utiče putem sredstava masovnih komunikacija. Međutim, kada je red o „odašiljaocima“ i „primaocima“, njih nije moguće razmatrati van društvene strukture pošto pripadaju različitim društvenim grupama koje su sastavni elementi ove strukture. Model društvene strukture nalazi se implicitno u sociologiji saznanja.

Istraživačko polje sociologije saznanja obuhvatilo je celokupnu skalu kulturnih

il naše stoljeće propada kroz lice
buduće ljubavi na odgolom sprudu!

SKICA ZA JEDNO JUTRO

Ljubavi, ljubavi, ljubavi
Neko mi u grobu sanja.

Reka, reka, reka,
Alje ruše kontinenta.

Ptica, ptica, ptica.
U viru vatre načrtan svet

Drvu, drvo, drvo.
Obesjen kraj o sat zelenila.

Ruka, ruka, ruka.
Jeleni u dečjim venama.

Gradovi, gradovi, gradovi.
Zaključan u prostoru mi glas.

Igle, igle, igle.
Pukla nam koža ko luka.

Ljubavi, ljubavi, ljubavi.
Crveni smetovi
zastajući mi u pesmi cvet.

SVATOVU

Neko peva, neko cvetom puca.
Seljaci bleste kraj puta udignuti.
Zvezda se jedne prostorom potuca.
Srce moje na vešalicama čuti.

Sićušni svete, topla rano zemlje
ko ti večno na ježiku dremlje!
Da l' zidar, da l' kula,
Da l' vidar mojih čula!

Odlaze konji kroz rodne šumarke,
okrivaju svici nebom naše ruke.
Na kraju dana bacaju ugarke
ljubavni krti u ponore jarke.

Neko peva, neko koža susi
na besnom točilu sata usred potuca.
Al ko će uspeti da u rudnoj duši
otkopa nož i da svetlost spreći.

Reke, mostovi, čistači zelenila!
Pijanci, krstače, molitve blage rose
odlaze snežno niz moja bila
svak svoju pustoš na ježiku noseć.

značaj sredstava masovne komunikacije za razvoj društvenog saznanja

aleksandar tođorović

„Sredstva za masovnu komunikaciju predstavljaju važan činilac za razvoj društvenog saznanja i formiranje novih kulturnih vrednosti. Procesi koji se odvijaju pod uticajem masovnih komunikacija mogu da utiču na menjanje sistema starih vred-

proizvoda (ideje, ideologije, pravna i etička ubedjenja, filozofiju, tehnologiju). Ovi proizvodi su uslovljeni socijalnim determinantama perspektive intelektualaca tј. idejama koje oni imaju. U stvari, intelektualci, „proizvođači ideja“ igraju ulogu „odašiljača“. Opširna literatura tretira odnos između „odašiljaoca“ i njegove socijalne okoline. To znači da je, da „odašiljač“ deo šire društvene strukture isto kao i „primalaca“. U izučavanju masovnih komunikacija istraživači se interesuju prvenstveno za uticaj sredstava masovnih komunikacija na slušatelju publiku.

Rezultati iz sociologije saznanja počeli su da se primenjuju na pridružujući sociologiji masovnih komunikacija. Međutim, to su tek početni koraci. Sociologija saznanja objašnjava kako se pod uticajem određene društvene strukture stvaraju ideje i vrednosti od strane filozofa, ideologa, umetnika i raznih naučnika. Stvaraoци ovih ideja predstavljaju „odašiljaoca“. U sociologiji masovnih komunikacija interes istraživanja se usredsredjuje na „odašiljača“ i tvorcu određenih vesti i ideja i njegovu socijalnu sredinu, društvenu grupu kojoj pripada tј. na društvenu strukturu. Sociologija masovnih komunikacija konisti na ovom području rezultate istraživanja i destignuća sociologije saznanja. Međutim, sociologija masovnih komunikacija se interesuje kako sa socijalnom strukturom „odašiljača“ tako i za socijalnu strukturu „primalaca“. Isto tako, šire strukture koje okružuju „odašiljača“ i „primalaca“ javljaju se kao podsistemi jednog opšeg socijalnog sistema u kome neke individualne igraju uloge u obe strukture. Mnogi članovi jedne strukture nalaze se u članovima druge strukture u među-komunikaciji i interakciji.

Posebno je značajno da naglasimo da su individualne svesti „proteze“ kolektivnom svetuši široki društvenih grupa. Ukoliko „odašiljač“ i „primalac“ poseduju zajedničku odnosno grupnu svetušu, uboljko i komunikacije između njih imati plodnosti i ujedajajući uticaj. Razni programi, vesti i kulturne vrednosti utiču na briž razvoj saznanja kod „primalaca“. Interakcije između „odašiljača“ i „primalaca“ imajuće za podlogu zajedničku infra i supra-strukturu. Odnosno ako su različite društvene strukture „odašiljač“ i „primalac“ to će utilati kako na stepen njihovih medukomunikacija tako i na manju mogućnost razvoja saznanja kod primilaca. U pogledu istraživanja odnosa infra i supra-strukture sociologija masovnih komunikacija moraće, nesumnjivo, da koristi rezultate stecene u sociologiji saznanja. Na taj način uspešnije će biti osvjetljena uloga sredstava masovnih komunikacija u formirajuju novih saznanja i vrednosti. U ispitivanju razvoja tehničke strane sredstava masovnih komunikacija detaljnije će se razmotriti njihova funkcija u sklopu elemenata infra-strukture dok na planu ispitivanja supra-strukture prikazat će se način prenošenja određenih kulturnih vrednosti koje utiču na razvoj društvenog saznanja.